

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 633/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom, Štúrova 17, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 14C/110/2022 z 31. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde je pod sp. zn. 14C/110/2022 vedené súdne konanie v právnej veci žalobcu, ktorým je sťažovateľ, proti žalovanej [REDAKOVANÉ] o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva.
3. V uvedenom súdnom konaní obe strany sporu predložili súdu znalecké posudky zaoberajúce sa hodnotou nehnuteľností (rodinného domu s pozemkom), ktoré sa však zásadne líšili, preto sťažovateľ navrhol súdu nariadiť tzv. kontrolný znalecký posudok, resp. znalecké skúmanie znaleckým ústavom v zmysle § 207 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Po viac ako dvoch rokoch bolo sťažovateľovi súdom doručené napadnuté uznesenie, ktorým okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trový dôkazu vo výške 4 200 eur. Proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

4. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva iba tá skutočnosť, že keďže sťažovateľ podal návrh na vykonanie kontrolného znaleckého posudku, súd mu mohol uložiť povinnosť zložiť preddavok, pričom sťažovateľa opakovane poučil, že ak sa tak nestane, súd navrhnutý dôkaz nevykoná. V nadväznosti na to následne konajúci okresný súd iba poukázal na zákonné ustanovenia § 253 ods. 1, § 252, § 253 ods. 3 CSP, v zmysle ktorých toto rozhodnutie vydal.

5. Podľa sťažovateľa okresný súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo rozhodol o zložení takého enormne vysokého preddavku na trovy znaleckého dokazovania, ak súkromný znalecký posudok sa pohybuje pri rodinných domoch v sumách približne od 200 eur do 400 eur. Je absurdné, aby výlučne sťažovateľ mal platiť taký vysoký preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Napadnuté uznesenie je pre sťažovateľa nezrozumiteľným, nelogickým a nie je mu zrejmé, prečo by mal z vlastných financií on sám vložiť na depozitný účet súdu takú vysokú sumu peňazí. Uvedený postup okresného súdu sa mu javí arbitrárny a akoby aj cielený, keďže pokiaľ túto vysokú sumu nezloží na účet súdu, súd kontrolný znalecký posudok nevykoná. Z uvedeného dôvodu považuje sťažovateľ toto rozhodnutie okresného súdu za nepreskúmateľné. Napokon je zrejmé, že vykonanie kontrolného znaleckého posudku je na prospech riadnemu objasneniu veci, na čom majú záujem obidve sporové strany.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o zložení preddavku na trovy dôkazu (kontrolného znaleckého posudku) navrhnutého sťažovateľom v procesnom postavení žalobcu v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

7. V súlade s princípom subsidiarity, ktorý je zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

8. Sťažovateľom označené práva (právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie) sú základnými právami, ktorých ochranu sú spôsobilé poskytnúť všeobecné súdy v konaní o opravných prostriedkoch, pretože podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP odvolanie možno odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v spojení s § 365 ods. 2 CSP, podľa ktorého odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (tu je „v hre“ stanovenie hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností). Následne bude primárne úlohou odvolacieho súdu poskytnúť súdnu ochranu sťažovateľom označeným právam (bez toho, aby ústavný súd prejudikoval riešenie dotknutej otázky odvolacím súdom v konkrétnom prípade), čo, samozrejme, platí len pre prípad, že výsledok konania pred súdom prvej inštancie bude taký, že sa sťažovateľ rozhodne využiť označený opravný prostriedok.

9. Sťažovateľovi teda nič nebráni v tom, aby svoje argumenty o porušení svojich práv prezentoval v ďalšom konaní vo veci samej pred všeobecnými súdmi, a to s akcentom na to, že konanie pred súdom má spĺňať garancie práva na spravodlivý proces ako celok. Okrem toho aj úlohou ústavného súdu je najmä posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020, IV. ÚS 357/2021). Ústavný súd preto spravidla nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými súdmi (II. ÚS 562/2018, II. ÚS 406/2018, III. ÚS 481/2017). Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, v prípadoch, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparovateľná v ďalšom konaní (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018).

10. Proti napadnutému uzneseniu nie je odvolanie prípustné. Skutočnosť, že zákon neprípúšťa bezprostrednú možnosť napadnúť takéto uznesenie všeobecným právnym prostriedkom ochrany základných práv (odvolaním), však vôbec neznamená, že automaticky nastupuje právomoc ústavného súdu vykonať ústavnoprávny prieskum tvrdeného zásahu, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením (IV. ÚS 588/2020, ZNaU 85/2020). Procesný postup okresného súdu ako celok, ktorého súčasťou je aj napadnuté uznesenie, je oprávnený preskúmať v prvom rade odvolací súd (aj s využitím § 365 ods. 2 CSP), a to vo fáze konania tomu zodpovedajúcej. Riadnym uplatnením tohto opravného prostriedku možno dosiahnuť nápravu, ktorej sa sťažovateľ domáha aj touto ústavnou sťažnosťou (IV. ÚS 157/2025, IV. ÚS 341/2024).

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

12. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu